

ontwerpvoorstel aan de raad**Gemeente Utrecht**

Opgesteld door Bestuurs- en Concerndienst
Financiën en Personeel

Kenmerk 11.058593

Vergadering Commissie

Vergaderdatum 20 juni 2011

VJN: Nota weerstandsvermogen en risicomanagement 2011

Het college van burgemeester en wethouders stelt de raad voor het volgende te besluiten:

- 1 de Nota Weerstandsvermogen en Risicomanagement 2011–2014 vast te stellen, met als belangrijkste wijzigingen:
 - de regels over het risicomanagement van (financieel) grote projecten en beleidsnota's zijn aangescherpt;
 - stille reserves op panden tellen niet meer mee voor de beschikbare weerstandscapaciteit;
 - structurele risico's tellen voortaan 1,75 keer mee in plaats van twee keer;
 - de tot nu toe gehanteerde werkwijze, dat risico's gemeentefonds niet meetellen voor de benodigde weerstandscapaciteit, is expliciet in de nota opgenomen. Uiteraard worden risico's met betrekking tot het gemeentefonds wel in beeld gebracht in het risicomodel en
 - er is een aparte paragraaf over risico's met niet-financiële gevolgen opgenomen;
- 2 de norm voor het weerstandsvermogen te handhaven op 1;
- 3 de door ons college opgelegde geheimhouding van de bijlage rapportage Risicosimulaties conform artikel 25, derde lid Gemeentewet te bekrachtigen en
- 4 ten aanzien van de bijlage rapportage Risicosimulaties geheimhouding als bedoeld in artikel 55, eerste lid en artikel 25, tweede lid Gemeentewet op te leggen.

N.B. Besluitpunten 1,2,3 en 4 zijn referendabel.

Burgemeester en wethouders van Utrecht,

De secretaris,

De burgemeester,

Conclusie commissie Mens en Samenleving:

De definitieve besluitvorming vindt plaats in de raadsvergadering.

datum: 20 jun 2011

status: **B**

samenvatting

Opgesteld door	Bestuurs- en Concerndienst Financiën en Personeel
Kenmerk	11.058593
Vergadering	Commissie
Vergaderdatum	20 juni 2011

Gemeente Utrecht

VJN: Nota weerstandsvermogen en risicomanagement 2011

Raadsvoorstel:

- 1 de Nota Weerstandsvermogen en Risicomanagement 2011–2014 vast te stellen, met als belangrijkste wijzigingen:
 - de regels over het risicomanagement van (financieel) grote projecten en beleidsnota's zijn aangescherpt;
 - stille reserves op panden tellen niet meer mee voor de beschikbare weerstandscapaciteit;
 - structurele risico's tellen voortaan 1,75 keer mee in plaats van twee keer;
 - de tot nu toe gehanteerde werkwijze, dat risico's gemeentefonds niet meetellen voor de benodigde weerstandscapaciteit, is expliciet in de nota opgenomen. Uiteraard worden risico's met betrekking tot het gemeentefonds wel in beeld gebracht in het risicomodel en
 - er is een aparte paragraaf over risico's met niet-financiële gevolgen opgenomen;
- 2 de norm voor het weerstandsvermogen te handhaven op 1;
- 3 de door ons college opgelegde geheimhouding van de bijlage rapportage Risicosimulaties conform artikel 25, derde lid Gemeentewet te bekrachtigen en
- 4 ten aanzien van de bijlage rapportage Risicosimulaties geheimhouding als bedoeld in artikel 55, eerste lid en artikel 25, tweede lid Gemeentewet op te leggen.

N.B. Besluitpunten 1,2,3 en 4 zijn referendabel.

Argumenten

- 1.1 Op basis van de ervaringen van de afgelopen vier jaren zijn regels opgenomen voor een verplichte risicoparagraaf in bestuursadviezen over (financieel) grote projecten en beleidsnota's.
- 1.2 Door stille reserves op panden niet langer mee te tellen voor de beschikbare weerstandscapaciteit, wordt een weeffout in de systematiek van het weerstandsvermogen hersteld.
- 1.3 Structurele risico's meetellen voor 1,75 is gebaseerd op een realistisch, aflopend ritme: het eerste jaar 100%, het tweede jaar 50% en het derde jaar 25%.
- 1.4

samenvatting

Opgesteld door	Bestuurs- en Concerndienst Financiën en Personeel
Kenmerk	11.058593
Vergadering	Commissie
Vergaderdatum	20 juni 2011

Gemeente Utrecht

De aanbevelingen uit de audit van de Interne Auditafdeling (IAA) zijn betrokken in de actualisatie en hebben geleid tot het opnemen van een paragraaf over risico's met niet-financiële gevolgen.

- 1.5 Aan de hand van een nieuwe risicosimulatie is bekeken of de zekerheidsfactor aangepast moet worden.
- 2.1 Dit is nodig om ook in de toekomst gebeurtenissen met nadelige financiële gevolgen voor de gemeente het hoofd te kunnen bieden.
- 3.1 Er is een belang aan de orde op grond van artikel 10 van de WOB.
- 4.1 Er is een belang aan de orde op grond van artikel 10 van de WOB.

Kanttekeningen

- 2.1 Het is moeilijk om bij de huidige financiële tegenwind ruimte te vinden voor de aanvulling van het weerstandsvermogen.

toelichting

Opgesteld door	Bestuurs- en Concerndienst Financiën en Personeel
Kenmerk	11.058593
Vergadering	Commissie
Vergaderdatum	20 juni 2011

Gemeente Utrecht

VJN: Nota weerstandsvermogen en risicomanagement 2011

Context

In 2006 is de eerste Nota Weerstandsvermogen en Risicomanagement vastgesteld. De Nota Weerstandsvermogen en Risicomanagement actualiseren wij één keer in de vier jaar. Dit is de eerste actualisatie. In het kader van de actualisatie is onderzocht of het beleid, zoals geformuleerd in de nota van 2006, moet worden bijgesteld op basis van:

- de opgedane ervaringen in de afgelopen vier jaren;
- gewijzigde regelgeving;
- een actuele risicosimulatie;
- de audit van de Interne Auditafdeling (IAA);
- de adviezen van Deloitte in het boek 'Risicomanagement, meer dan de som der delen';
- een vergelijking met andere gemeenten.

Op basis van dit onderzoek is de nota op een aantal punten gewijzigd. De wijzigingen zijn verwerkt in de voorliggende Nota Weerstandsvermogen en Risicomanagement 2011–2014. De wijzigingen betreffen:

- de regels over het risicomanagement van projecten en beleidsnota's met een grote financiële impact zijn aangescherpt;
- stille reserves op panden tellen niet meer mee voor de beschikbare weerstandscapaciteit;
- structurele risico's tellen voortaan 1,75 keer mee in plaats van twee keer;
- de huidige praktijk dat risico's met betrekking tot het gemeentefonds niet meetellen voor de benodigde weerstandscapaciteit is expliciet opgenomen;
- er is een aparte paragraaf over risicomanagement van risico's met niet-financiële gevolgen opgenomen.

De kredietcrisis heeft het nut van verstandig financieel beleid bewezen. Niet alleen bedrijven, maar ook overheden kwamen door de wereldwijde crisis in de problemen. Het nemen van te grote risico's, waarvoor onvoldoende reserves aanwezig waren, was een belangrijke oorzaak. Ook een niet sluitende meerjarenbegroting of te optimistische ramingen in de meerjarenbegroting lagen aan de problemen ten grondslag. Hieruit blijkt het belang van een gedegen financieel beleid. Dit bestaat uit een sluitende meerjarenbegroting, gebaseerd op betrouwbare ramingen, én de aanwezigheid van voldoende weerstandsvermogen om de risico's die de organisatie loopt op te kunnen vangen.

De crisis heeft ook voor de gemeente Utrecht grote gevolgen gehad. Gebeurtenissen

toelichting

Gemeente Utrecht

Opgesteld door	Bestuurs- en Concerndienst Financiën en Personeel
Kenmerk	11.058593
Vergadering	Commissie
Vergaderdatum	20 juni 2011

volgden elkaar snel op en leidden in korte tijd tot een daling van het weerstandsvermogen naar 0,3 in de Verantwoording 2009. Dit kwam door een toename van de risico's en daarmee de benodigde weerstandscapaciteit, terwijl tegelijkertijd de beschikbare weerstandscapaciteit slonk doordat bestaande risico's zich manifesteerden, met name binnen de grondexploitaties. In de Programmabegroting 2011 is het weerstandsvermogen op 0,8 gebracht door een aanvulling van de algemene reserve met EUR 5,4 miljoen en het treffen van optimalisatiemaatregelen binnen de grondexploitaties Leidsche Rijn en POS. In de Verantwoording 2010 is het weerstandsvermogen weer gedaald naar 0,49. Dit is overigens wel een momentopname, waarin het nog niet gerealiseerde deel van de optimalisatietaakstelling Leidsche Rijn 2010 nog niet is verwerkt, evenals aanvullende optimalisatievoorstellen voor de grondexploitatie Leidsche Rijn (zie Voorjaarsnota 2011).

Argumenten

1.1 Op basis van de ervaringen van de afgelopen vier jaren zijn regels opgenomen voor een verplichte risicoparagraaf in bestuursadviezen over (financieel) grote projecten en beleidsnota's.

In het kader van de actualisatie is nagegaan of in de afgelopen jaren door diensten risico's zijn gemeld voor de paragraaf weerstandsvermogen die eerderesignaleerd hadden kunnen worden. Dit blijkt inderdaad het geval. In de risicoinventarisatie voor de Verantwoording en de Programmabegroting komen er regelmatig 'nieuwe' risico's bij, die al bij de besluitvorming over het betreffende project of de betreffende beleidsnotaesignaleerd hadden kunnen zijn. Probleem daarbij is, dat het benodigde weerstandsvermogen van deze risico's niet altijd is gedekt waardoor er een negatief effect op het gemeentebrede weerstandsvermogen ontstaat.

Dit roept een aantal vragen op. Had het negatieve effect op het gemeentebrede weerstandsvermogen voorkomen kunnen worden, zo ja, hoe? Hebben de risico's een rol gespeeld bij de bestuurlijke besluitvorming over het betreffende project of de betreffende beleidsnota, zo nee, hoe kunnen we er voor zorgen dat dit voortaan wel gebeurt? Zijn er tijdig beheersmaatregelen getroffen ter beperking en voorkoming van de schade van deze risico's, zo nee, hoe kunnen wij er voor zorgen dat dit voortaan wel gebeurt? Dit heeft ertoe geleid dat in de nota regels zijn opgenomen voor een verplichte risicoparagraaf in bestuursadviezen over (financieel) grote projecten en beleidsnota's. In de verplichte risicoparagraaf dient de dienst het ingevulde risicomodel op te nemen, inclusief te treffen beheersmaatregelen. Dit zorgt er voor dat er al in een vroeg stadium aandacht is voor het managen van de risico's. Ook dient het bestuursadvies een dekkingsvoorstel te bevatten voor de benodigde weerstandscapaciteit, zodat alle financiële gevolgen van het voorstel betrokken worden bij de besluitvorming. Uitgangspunt hierbij is dat het benodigde weerstandsvermogen wordt toegevoegd aan de algemene

toelichting

Opgesteld door	Bestuurs- en Concerndienst Financiën en Personeel
Kenmerk	11.058593
Vergadering	Commissie
Vergaderdatum	20 juni 2011

Gemeente Utrecht

reserve. Indien er geen dekking is voor de benodigde weerstandscapaciteit, vindt besluitvorming over het project of het bestuursadvies plaats bij de integrale afweging van de Voorjaarsnota. Wij willen voorkomen dat er voor elk wisselasje een risicoparagraaf moet worden opgesteld en dit veel ambtelijke capaciteit kost. Daarom geldt de regel alleen voor projecten en beleidsnota's met een investeringsbedrag van EUR 25 miljoen of meer resp. een jaarlijkse exploitatielast van EUR 25 miljoen of meer.

Deze wijziging sluit aan op het advies in het boek van Deloitte 'Risicomanagement, meer dan de som der delen'. Hierin staat dat bij individuele voorstellen gerapporteerd moet worden over risico's en de maatregelen die hiervoor worden genomen. Dit advies van Deloitte betreft dus niet alleen projecten, maar ook beleidsnota's. Overigens stond in de vorige nota al een regel voor grote projecten. In de nieuwe nota is dit concreet ingevuld met een drempelbedrag en aangegeven dat niet alleen maatregelen moeten worden getroffen ter voorkoming of beperking van risico's, maar ook dat er dekking moet zijn voor de benodigde weerstandscapaciteit. Daarnaast geldt deze regel vanaf nu ook voor beleidsnota's met een exploitatielast van minimaal EUR 25 miljoen.

1.2 Door stille reserves op panden niet langer mee te tellen voor de beschikbare weerstandscapaciteit, wordt een weeffout in de systematiek van het weerstandsvermogen hersteld.

In de Nota Weerstandsvermogen en Risicomanagement 2006 is vastgelegd dat wanneer panden worden verkocht die deel uitmaken van de stille reserves, de boekwinst wordt toegevoegd aan het weerstandsvermogen om te voorkomen dat dergelijke verkopen een negatief effect hebben op dat weerstandsvermogen. Dit is in de praktijk niet gebeurd, omdat bij verkoop van een pand de exploitatie-effecten afgedekt moeten worden. Verkoop van panden heeft in de praktijk geleid tot een daling van de beschikbare weerstandscapaciteit. Dit wijst op een weeffout in de systematiek van het weerstandsvermogen. Dit komt ook naar voren bij de invulling van de taakstelling van EUR 12 miljoen uit de verkoop van vastgoed. Bij de uitwerking van deze taakstelling wordt duidelijk dat de EUR 12 miljoen niet (volledig) realiseerbaar is als zowel de exploitatie-effecten als de effecten op het weerstandsvermogen in mindering gebracht moeten worden op de bruto opbrengst. Overigens rekenen andere gemeenten stille reserves op panden doorgaans ook niet mee.

1.3 Structurele risico's meetellen voor 1,75 is gebaseerd op een realistisch, aflopend ritme: het eerste jaar 100%, het tweede jaar 50% en het derde jaar 25%.

In de nota van 2006 was opgenomen dat structurele risico's in de eerste twee jaar meetellen. Binnen deze reactietijd van twee jaar moet door middel van

toelichting

Opgesteld door	Bestuurs- en Concerndienst Financiën en Personeel
Kenmerk	11.058593
Vergadering	Commissie
Vergaderdatum	20 juni 2011

Gemeente Utrecht

bijsturing en/of aanpassing van het beleid het risico geminimaliseerd worden. dan wel opgevangen worden binnen de exploitatie. In de praktijk hebben maatregelen vaak al eerder effect. Daarom is een methode opgenomen met een aflopend percentage, waarbij het risico in het eerste jaar voor 100% meetelt, in het tweede jaar voor 50% en in het derde jaar voor 25% (totaal 175%).

1.4 De aanbevelingen uit de audit van de Interne Auditafdeling (IAA) zijn betrokken in de actualisatie en hebben geleid tot het opnemen van een paragraaf over risico's met niet-financiële gevolgen.

In 2009 heeft de afdeling IAA het auditrapport 'Risicomanagementsysteem gemeente Utrecht' uitgebracht. In het rapport constateert de afdeling dat de concernbrede kaders zoals beschreven in de Nota Weerstandsvermogen en risicomanagement duidelijk zijn. Wel concludeert de IAA dat diensten de nota in aard en omvang verschillend toepassen en noemt daarom een aantal verbeterpunten. In 2010 zijn alle lopende aanbevelingen van de IAA, de Rekenkamer en Deloitte op een lijst geplaatst om een integraal overzicht te krijgen van de stand van zaken met betrekking tot de interne beheersing van de gemeente Utrecht. Hierdoor is er ook een overzicht gekomen van de stand van zaken met betrekking tot de aanbevelingen uit de IAA audit 'Risicomanagementsysteem gemeente Utrecht'. Uit deze stand van zaken blijkt dat er geen knelpunten zijn om de aanbevelingen op te volgen. Zes verbeterpunten zijn al afgerond en aan de overige aanbevelingen wordt gewerkt.

Eén verbeterpunt heeft geleid tot een aanpassing in de voorliggende nota. Dit gaat over risico's met niet-financiële gevolgen. Door sommige diensten is naar voren gebracht dat het voorgeschreven risicomodel niet goed bruikbaar is voor het melden van risico's met niet-financiële gevolgen. Een door deze diensten geuite wens is het model uit te breiden naar vastlegging van niet-financiële gevolgen van risico's, zoals het imago van de gemeente, de kwaliteit en de tijdigheid van uitvoering. De verantwoordelijkheid van diensten voor risicomanagement (ook van risico's met niet-financiële gevolgen) gold in de nota van 2006 al en blijft gelden. Dit betekent dat diensten niet alleen verantwoordelijk zijn voor risico's met financiële gevolgen maar voor alle risico's. De focus van de paragraaf weerstandsvermogen ligt echter op de risico's met financiële gevolgen. Die zijn namelijk relevant voor de benodigde weerstandscapaciteit. Dit neemt niet weg dat het gewenst is, dat er ook bestuurlijke aandacht is voor risico's met majeure niet-financiële gevolgen. Daarom zijn in de nota hiervoor richtlijnen opgenomen. Voor de rapportage van risico's geldt:

- risico's met financiële gevolgen voor de gemeente -> rapportage via het gemeentebrede risicomodel ten behoeve van de paragraaf weerstandsvermogen;

toelichting

Gemeente Utrecht

Opgesteld door	Bestuurs- en Concerndienst Financiën en Personeel
Kenmerk	11.058593
Vergadering	Commissie
Vergaderdatum	20 juni 2011

– risico's met majeure niet-financiële gevolgen voor de gemeente –> rapportage aan de portefeuillehouder.

1.5 Aan de hand van een nieuwe risicosimulatie is bekeken of de zekerheidsfactor aangepast moet worden.

De zekerheidsfactor is een correctiefactor voor onzekerheden in de berekening van de verwachte impact van de risico's. Hoe hoog deze zekerheidsfactor moet zijn, wordt bepaald aan de hand van een risicosimulatie. Bij een risicosimulatie wordt op een computer op basis van gegevens over de individuele risico's (minimale, verwachte en maximale omvang en waarschijnlijkheid) duizenden keren de werkelijkheid nagebootst. Dit leidt tot een grafiek en tabel waaruit is af te leiden wat de verwachte impact van de risico's is in een willekeurig jaar. Op basis hiervan kan dan de zekerheidsfactor bepaald worden. Uitgangspunt hierbij is dat op basis van statistische methoden (risicosimulatie) sprake moet zijn van een bepaalde zekerheid dat de gemeente haar risico's af kan dekken.

In 2006 is bij de besluitvorming over de Nota Weerstandsvormen en Risicomanagement gekozen voor een zekerheidspercentage van 75%. Er is dus toen gekozen voor een 75% zekerheid dat de gemeente haar risico's kan dekken. De risicosimulatie die in 2006 is uitgevoerd leidde, gegeven een zekerheidspercentage van 75%, tot een zekerheidsfactor van 1,8. Bij deze eerste actualisatie van de nota is op basis van een nieuwe risicosimulatie bekeken of de zekerheidsfactor aangepast moet worden. Hierbij is de risico-inventarisatie van de Verantwoording 2009 gebruikt. In de afgelopen vier jaren is de benodigde weerstandscapaciteit voor de risico's van de algemene diensten steeds bepaald met de zekerheidsfactor van 1,8. De risico's van de grondexploitatie POS en Leidsche Rijn zijn hierbij iets anders meegenomen dan die van de algemene diensten. Voor POS is geen zekerheidsfactor toegepast, omdat gezien de lange looptijd van het project er nog mogelijkheden zijn om bij te sturen en bovendien de raming van de kans en verwachte waarde al behoedzaam zijn. Voor Leidsche Rijn is de marktprijscorrectie meegenomen als kans, waardoor per saldo de benodigde weerstandscapaciteit op nul is geraamd. Ook hier geldt dat gezien de looptijd van het project er nog mogelijkheden zijn om bij te sturen, mochten de geïnventariseerde risico's zich manifesteren.

Daarom is aan de hand van de resultaten van de risicosimulatie voor alleen de algemene diensten nagegaan, of de zekerheidsfactor van 1,8 bijgesteld moet worden. De risicosimulatie, exclusief POS en Leidsche Rijn, resulteert in een benodigde weerstandscapaciteit van EUR 37 miljoen bij een zekerheidspercentage van 75%. De totale impact van deze risico's in de Verantwoording 2009 bedroeg EUR 17 miljoen. Dit zou tot een

toelichting

Opgesteld door	Bestuurs- en Concerndienst Financiën en Personeel
Kenmerk	11.058593
Vergadering	Commissie
Vergaderdatum	20 juni 2011

Gemeente Utrecht

zekerheidsfactor van 2,2 leiden (37/17). Hierbij past de kanttekening dat in deze risicosimulatie ook risico's met betrekking tot het gemeentefonds zijn opgenomen. Als zich in het gemeentefonds risico's manifesteren, geldt echter in het algemeen het uitgangspunt dat de gemeente maatregelen treft in de meerjarenraming, zonder een beroep op de algemene reserve. Daarnaast zijn risico's rond het gemeentefonds altijd ruim van tevoren bekend en geldt er voor herverdeeffecten een limiet van EUR 15,00 per inwoner per jaar. Om die reden is in de nota de zekerheidsfactor op 1,8 gehandhaafd. Daarbij is de tot nu toe gehanteerde werkwijze, dat risico's gemeentefonds niet meetellen voor de benodigde weerstandscapaciteit, expliciet in de nota opgenomen. Uiteraard worden risico's met betrekking tot het gemeentefonds wel in beeld gebracht in het risicomodel.

2.1 Dit is nodig om ook in de toekomst gebeurtenissen met nadelige financiële gevolgen voor de gemeente het hoofd te kunnen bieden.

Als gevolg van de kredietcrisis daalde het weerstandsvermogen in korte tijd van 1 naar 0,3. Gebleken is dus dat het snel bergafwaarts kan gaan met het weerstandsvermogen. Het is vanzelfsprekend denkbaar dat zich in de toekomst opnieuw gebeurtenissen voordoen met grote nadelige financiële gevolgen voor de gemeente.

3.1 Er is een belang aan de orde op grond van artikel 10 van de WOB.

Bij een aantal risico's uit het risicomodel is een financieel belang aan de orde. De geheimhouding moet blijven gelden zolang deze risico's gelden.

4.1 Er is een belang aan de orde op grond van artikel 10 van de WOB.

Bij een aantal risico's uit het risicomodel is een financieel belang aan de orde. De geheimhouding moet blijven gelden zolang deze risico's gelden.

Kanttekeningen

2.1 Het is moeilijk om bij de huidige financiële tegenwind ruimte te vinden voor de aanvulling van het weerstandsvermogen.

De gemeente staat voor de opgave om een taakstelling van EUR 55 miljoen in te vullen. Dit is geen geringe opgave. Daarbij komt dat er nog geen duidelijke tekenen van herstel van de crisis zijn. Dit betekent dat het lastig is nu al ruimte te vinden voor de aanvulling van het weerstandsvermogen naar de norm van 1. Aanvulling van het weerstandsvermogen is wél belangrijk. Dit belang wordt afgewogen in het kader van de integrale afweging bij de Voorjaarsnota 2011.

Uitvoering

toelichting

Opgesteld door	Bestuurs- en Concerndienst Financiën en Personeel
Kenmerk	11.058593
Vergadering	Commissie
Vergaderdatum	20 juni 2011

Gemeente Utrecht

In de Verantwoording 2010 zijn nog de richtlijnen uit de nota 'Weerstandsvermogen en risicomanagement 2006' toegepast. Met ingang van de Programmabegroting 2012 zal de paragraaf weerstandsvermogen worden opgesteld volgens deze geactualiseerde richtlijnen. Bij de Voorjaarsnota 2011 vindt de integrale afweging plaats over de financiële ruimte van de gemeente. Ook de ophoging van het weerstandsvermogen naar de norm van 1 wordt in deze afweging betrokken.

Bijlagen voor de raad en/of raadscommissie

- Nota Weerstandsvermogen en risicomanagement 2011-2014
- Rapportage risicosimulaties Gemeente Utrecht (geheim)

Eerdere besluitvorming

Nota Weerstandsvermogen en risicomanagement 2006

raadsbesluit**Gemeente Utrecht**

Opgesteld door Bestuurs- en Concerndienst
Financiën en Personeel

Kenmerk 11.058593

Vergadering Commissie

Vergaderdatum 20 juni 2011

VJN: Nota weerstandsvermogen en risicomanagement 2011

Besluit

- 1 de Nota Weerstandsvermogen en Risicomanagement 2011–2014 vast te stellen, met als belangrijkste wijzigingen:
 - de regels over het risicomanagement van (financieel) grote projecten en beleidsnota's zijn aangescherpt;
 - stille reserves op panden tellen niet meer mee voor de beschikbare weerstandscapaciteit;
 - structurele risico's tellen voortaan 1,75 keer mee in plaats van twee keer;
 - de tot nu toe gehanteerde werkwijze, dat risico's gemeentefonds niet meetellen voor de benodigde weerstandscapaciteit, is expliciet in de nota opgenomen. Uiteraard worden risico's met betrekking tot het gemeentefonds wel in beeld gebracht in het risicomodel en
 - er is een aparte paragraaf over risico's met niet-financiële gevolgen opgenomen;
- 2 de norm voor het weerstandsvermogen te handhaven op 1;
- 3 de door ons college opgelegde geheimhouding van de bijlage rapportage Risicosimulaties conform artikel 25, derde lid Gemeentewet te bekrachtigen en
- 4 ten aanzien van de bijlage rapportage Risicosimulaties geheimhouding als bedoeld in artikel 55, eerste lid en artikel 25, tweede lid Gemeentewet op te leggen.

N.B. Besluitpunten 1,2,3 en 4 zijn referendabel.

Aldus besloten in de vergadering van de raad, gehouden op

De griffier,

De burgemeester,